

تربیت اخلاقی را نباید از تربیت دینی جدا کرد

اصل درهم تنیدگی تربیت اخلاقی و تربیت دینی در سیره پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) بدین معناست که تربیت اخلاقی در سیره این بزرگواران بخشی از تربیت دینی است ...

جستاری در تربیت اخلاقی/

تربیت اخلاقی را نباید از تربیت دینی جدا کرد

خبرگزاری مهر- اصل درهم تنیدگی تربیت اخلاقی و تربیت دینی در سیره پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) بدین معناست که تربیت اخلاقی در سیره این بزرگواران بخشی از تربیت دینی است و نه چیزی جدا و مستقل از آن. بنابراین، اولاً تربیت اخلاقی را نباید از تربیت دینی جدا کرد. در طول تاریخ تعلیم و تربیت اسلامی نیز برخلاف کشورهای سکولار، تربیت اخلاقی نه جدا از تربیت دینی بلکه در ضمن تربیت دینی صورت می گرفت.

از آنجا که دین اسلام یکی از مبانی اخلاق و اخلاق اسلامی بخشی از دین اسلام است، مسلمانها از قدیم به آموزش دین اهتمام داشتند و در ضمن آموزش دین، در واقع، تربیت اخلاقی هم صورت می گرفت.

امروزه برخی کشورهای پیشگام در سکولاریزم نیز به این نتیجه رسیده‌اند که تربیت دینی در رشد و ارتقای ارزشهای اخلاقی تأثیر دارد.

ثانیاً، تربیت اخلاقی بدون تربیت دینی نمی تواند شاهد موفقیت باشد. آراستگی به فضیلت‌های اخلاقی ثمره ایمان راسخ به خداوند(تربیت دینی) است. اعتقاد به خدا و اعتقاد به اینکه او در همه لحظه‌ها بر اعمال و رفتار ما ناظر است، مانع آلوده شدن مسلمانان به رذایل و رفتارهای ناشایست می شود.

اگر آراستگی به فضایل و رفتارهای پسندیده اخلاقی میوه‌ای است که تنها بر درخت طوبی دین اسلام می روید، کسی که این میوه را در درختی جز درخت اسلام جستجو می‌کند، به بیراهه می رود.

آنکه دلباخته این میوه شیرین است باید نخست به دنبال پرورش نهال دین در بوستان وجود متری باشد. از قضا صاحب نظران تربیت اخلاقی در دنیای معاصر نیز به این نتیجه رسیده‌اند که تربیت اخلاقی حتی در کشورهای سکولار نیز بدون تربیت دینی نمی توان به اهداف خود نایل آید.

هیل می گوید: "بسیاری از محققان به این نتیجه رسیده‌اند که تنها آگاهی از ارزشها انگیزه لازم برای عمل بر طبق آنها را در شخص ایجاد نمی‌کند. سرّ آن این است که انگیزه عمل بر طبق این ارزشها ریشه در اعتقادات بنیادین درباره جهان هستی و زندگی انسان در این جهان دارد و این باورهای بنیادین عمدتاً باورهای دینی هستند. از اینرو، آموزشهای دینی بخش جدایی ناپذیر تربیت اخلاقی است."

در پایان باید گفت در سیره پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) اخلاق و دین پیوندی عمیق و وثیق دارند. اخلاق بخشی از دین است و جایگاه بلندی دارد ولی این بدان معنا نیست که هدف دین اسلام تنها تزکیه و تهذیب اخلاق مردم است.